2020

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

1r Trimestre de 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

Amb el suport de Diputació Tarragona

1 El context econòmic mundial amb la COVID-19

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Quadre 1 **Creixement del PIB (%)** **Efectes de la COVID-19**

Font: Elaboració pròpia a partir de l'FMI. Abril de 2020

	2019	2020	2021	Variació dos anys
Món	**2,90**	**-3,00**	**5,80**	**2,60**
Economies avançades	**1,70**	**-5,90**	**4,50**	**-1,70**
E.U. A.	2,30	-5,90	4,70	-1,50
Zona euro	**1,20**	**-7,50**	**4,70**	**-3,20**
Alemanya	0,60	-7,00	5,20	-2,20
França	1,30	-7,20	4,50	-3,00
Itàlia	0,30	-9,10	4,80	-4,70
Espanya	2,00	-8,00	4,30	-4,00
Japó	0,70	-5,20	3,00	-2,40
Regne Unit	1,40	-6,50	4,00	-2,80
Canadà	1,60	-6,20	4,20	-2,30
Economies emergents	**3,70**	**-1,00**	**6,60**	**5,50**
Xina	6,00	1,20	9,20	10,50
Índia	6,10	1,20	9,20	10,50

L'FMI recomana que s'actuï en l'àmbit fiscal, monetari i financer per recolzar les famílies i les empreses afectades

PARÀLISI PRODUCTIVA

Aquesta pandèmia ha implicat la reducció al mínim de la mobilitat de persones i, fins i tot, de mercaderies entre països

Expectatives de l'FMI

Creixement del PIB mundial

2019	**+2,9%**
2020 (p)	**-3,0%**
2021 (p)	**+5,8%**

Recuperació econòmica al 2021, amb un ▲2,6% PIB mundial bianual.

Nota: (p) Indica valors estimats

2 El context de les economies espanyola i catalana

Gràfic 1 **Variacions macroeconòmiques de l'economia espanyola (%)** 2018 – 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

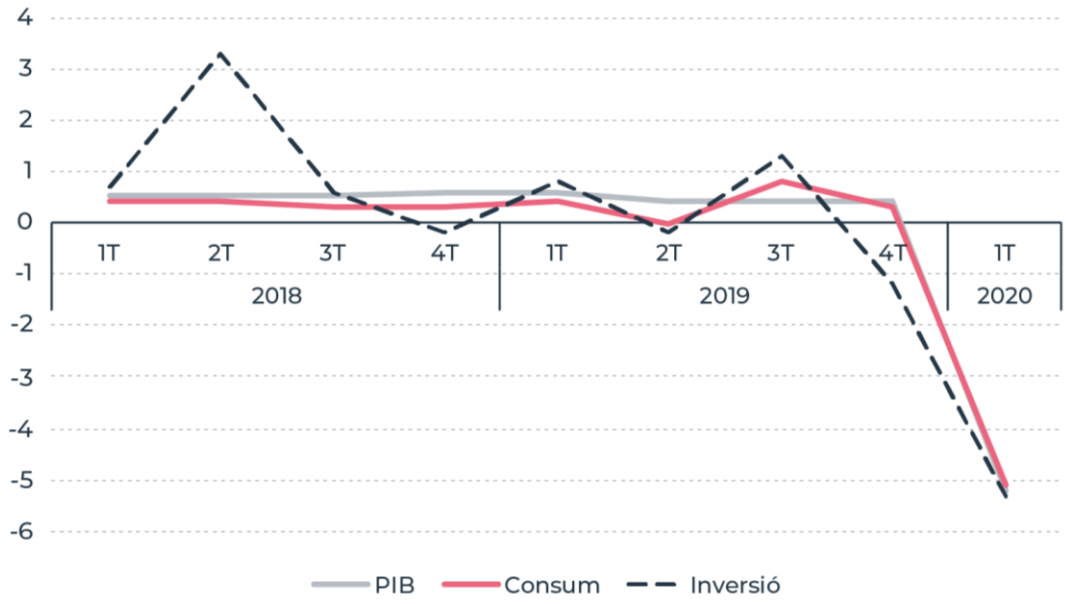

DEVALLADA ECONÒMICA SENSE PRECEDENTS

La crisi econòmica de 2009 va suposar la caiguda del PIB espanyol interanual del -3,1%, davant l'actual caiguda del -5,2%

La dinàmica econòmica fins l'arribada de la COVID-19 havia estat positiva, amb millores en competitivitat i ocupació

	Variació PIB 4T 2019	Variació PIB 2019	Demanda interna	Demanda externa	Variació PIB 1T 2020 COVID-19
Catalunya	**▲1,3%**	**▲1,9%**	**▲0,2%**	**▲1,1%**	**▼4,8%**
Espanya	▲1,8%	▲1,9%	▲1,3%	▲0,5%	▼5,2%

3 L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

1

Dràstica disminució de la producció i el consum, el qual s'ha limitat a les necessitats alimentàries

2

Caiguda del PIB menor que altres àrees, gràcies a la continuïtat productiva de les empreses energètiques tarragonines

3

L'escenari actual pot afectar més a les PIMES, molt lligades a l'activitat manufacturera i de serveis, **que a les grans empreses**

4

Preocupa el sector turístic, donat que concentrarà l'impacte més negatiu

Els serveis a la zona representen el 70,53% del PIB

4 Ocupació i atur

Gràfic 2 **El nombre d'ocupats i aturats (en milers)**

Nota: Nombre d'aturats a l'eix d'ordenades dret

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

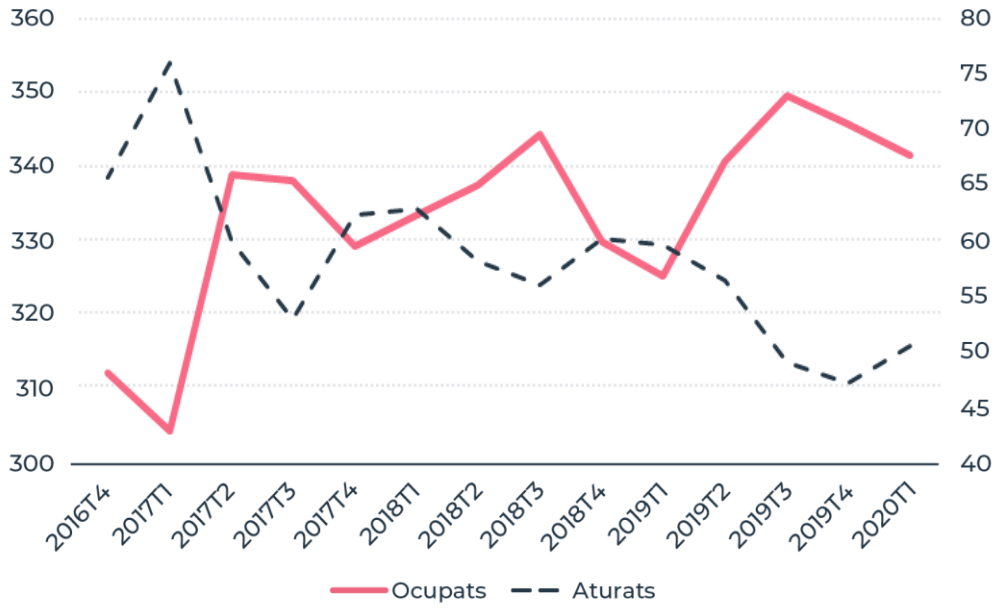

Variació sectorial interanual d'ocupats ▲ 5,05%

Serveis	▲ 8,51%	72,06%
Indústria	▲ 1,30%	18,22%
Construcció	▼ 1,91%	6%
Agricultura	▼ 4,31%	3,69%

El mercat de treball experimentava una certa millora en comparació amb resultats anteriors i d'altres àrees

Cal tenir en compte que encara no es representen els efectes de la COVID-19, ja que aquests es van començar a notar a partir de la segona setmana de març, i s'evidenciaran al llarg del 2T de 2020

4 Ocupació i atur

Gràfic 3 **Variació interanual de l'atur mensual registrat** **2017 – 2020**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu *Generalitat de Catalunya*

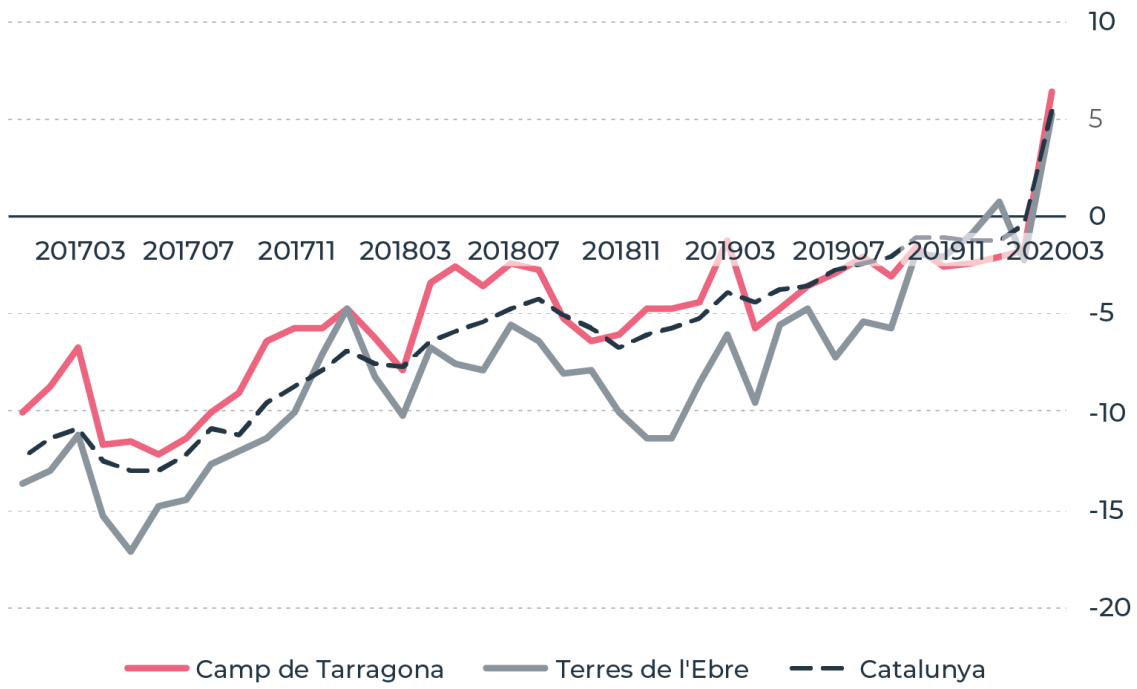

AUGMENTA L'ATUR

Al 1T 2020 l'augment de l'atur a la zona és notori

Del descens continuat d'aturats s'ha passat a grans increments de la taxa d'atur en el darrer mes de març

Evolució de la taxa d'atur

Març 2020

Camp de Tarragona	▲ 6,43%
Terres de l'Ebre	▲ 5,18%
Catalunya	▲ 5,38%

En aquestes dades ja es poden observar els primers efectes de la COVID-19 en la taxa d'atur en aquest 1T 2020, que caldrà veure com evoluciona posteriorment

5 La contractació laboral

Gràfic 4 **Percentatge de la contractació indefinida en el total i de Tarragona en relació a Catalunya**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu *Generalitat de Catalunya*

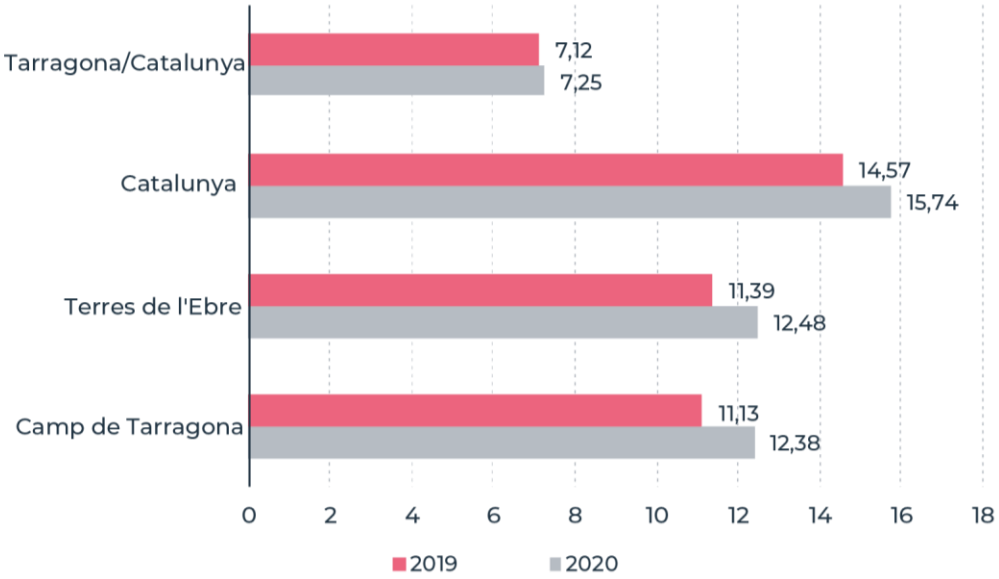

CAU LA CONTRACTACIÓ LABORAL

La contractació laboral ha caigut un -13,98% en el primer trimestre de 2020, en relació interanual

Les contractacions temporals continuen tenint un pes molt elevat i superior a la mitjana catalana

Tot i l'augment proporcional de 2020 respecte de 2019 de la contractació indefinida, això és un miratge, ja que es dona per la caiguda molt forta de la contractació temporal, que ha estat superior a la de la contractació indefinida

6 La distribució comarcal de la nova ocupació

Quadre 2 **Variacions interanuals de l'afiliació a la Seguretat Social (%)** **Primer trimestre de 2020 respecte de 2019**

Nota: En color, xifres que estan per sobre de la mitjana catalana

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	-5,00	-3,35	2,11	-4,86	-3,96
Baix Camp	-1,19	0,38	-14,46	-4,53	-4,69
Baix Ebre	-2,01	-4,18	-13,79	-3,14	-4,35
Baix Penedès	-8,76	-0,45	1,99	-2,60	-1,86
Conca de Barberà	-5,43	1,93	-4,22	-3,02	-0,99
Montsià	-3,42	-0,81	-7,30	-3,69	-3,30
Priorat	2,63	-4,41	-5,38	0,63	-0,78
Ribera d'Ebre	-1,03	2,90	6,14	-1,31	0,00
Tarragonès	6,52	-3,53	-8,25	-4,74	-4,81
Terra Alta	-3,43	1,60	-4,64	-2,60	-2,14
Camp de Tarragona	-1,80	-1,73	-8,10	-4,40	-4,23
Terres de l'Ebre	-2,61	-1,72	-8,99	-3,13	-3,41
Província de Tarragona	**-2,26**	**-1,73**	**-8,29**	**-4,19**	**-4,08**
Catalunya	**-1,96**	**-2,16**	**-7,12**	**-3,01**	**-3,13**

Les disminucions són superiors a la zona que a Catalunya, sobretot en la construcció i els serveis

Les empreses de menys de 50 treballadors/es representen gairebé el 70% de la disminució, i les de grandària superior es mantenen més estables

Les comarques més afectades són l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Ebre, el Montsià i el Tarragonès

7 Els expedients de regulació de l'ocupació (ERTO)

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Quadre 3 **Expedients de regulació de l'ocupació** **Març i abril de 2020**

Nota: En color, variacions superiors a les mitjanes catalanes

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

	Expedients	Treballadors	Expedients / Comptes (%)	Treballadors Expedients / RGSS (%)	Expedients -Força Major (%)	Treballadors -Força Major (%)
Alt Camp	480	4.238	36,67	28,67	92,29	77,54
Baix Camp	2.393	11.497	43,24	23,96	97,24	91,43
Baix Ebre	1.080	4.278	43,46	23,78	93,89	90,56
Baix Penedès	1.064	6.998	43,38	38,33	97,27	71,52
Conca de Barberà	193	1.916	29,83	31,53	94,82	93,84
Montsià	913	3.939	45,02	29,80	95,51	87,05
Priorat	117	395	32,23	27,43	97,44	93,67
Ribera d'Ebre	156	617	27,27	19,09	97,44	72,12
Tarragonès	3.193	17.272	40,15	17,08	96,90	92,95
Terra Alta	98	378	28,49	23,48	98,98	98,41
Camp de Tarragona	7.440	42.316	40,75	22,31	96,72	87,50
Terres de l'Ebre	2.247	9.212	41,39	25,55	95,02	88,15
Província de Tarragona	**9.687**	**51.528**	**40,90**	**22,83**	**96,32**	**87,61**
Catalunya	93.541	685.000	39,63	25,56	94,47	86,79

Els ERTO de força major representen el 96,32% del total i han afectat el 87,61% dels treballadors implicats en un ERTO

Aquests expedients han afectat al 40,90% dels comptes d'afiliació a la Seguretat Social, i al 22,83% del total de treballadors/es

Quadre 4 **Incidència de la variació dels centres de cotització per la grandària de l'empresa sobre el total (%)**

Nota: En color, valors que superen el 10%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total
Alt Camp	4,80	0,72	0,14	0,00	5,66
Baix Camp	23,07	5,95	0,00	0,05	29,06
Baix Ebre	7,15	1,01	0,43	0,00	8,59
Baix Penedès	8,20	0,14	0,14	-0,10	8,39
Conca de Barberà	1,68	0,14	0,05	0,00	1,87
Montsià	4,65	1,77	0,10	0,00	6,52
Priorat	0,82	0,00	0,00	0,00	0,82
Ribera d'Ebre	1,10	-0,14	0,00	0,00	0,96
Tarragonès	30,60	6,33	0,48	0,24	37,65
Terra Alta	0,62	-0,10	-0,05	0,00	0,48
Camp de Tarragona	69,16	13,29	0,82	0,19	83,45
Terres de l'Ebre	13,53	2,54	0,48	0,00	16,55
Província de Tarragona	**82,69**	**15,83**	**1,29**	**0,19**	**100,00**

Les disminucions són inferiors a la mitjana catalana en general, excepte en els casos del Baix Camp i el Tarragonès

El major impacte negatiu es dona en les empreses de menys de 50 treballadors/es, i sobretot al Baix Camp i al Tarragonès

9 El finançament de l'economia

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

SITUACIÓ ACTUAL

En l'exercici 2019 els dipòsits bancaris a la zona han augmentat un 14,69%, una xifra que representa un creixement del 8,79% el darrer trimestre respecte de l'any anterior

Hi ha més estalvi i més circulant en l'activitat econòmica, que fins als dos primers mesos de 2020 va mostrar un dinamisme que semblava que tindria continuïtat

Gràfic 5 Variació interanual dels crèdits i dels dipòsits bancaris (%)

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

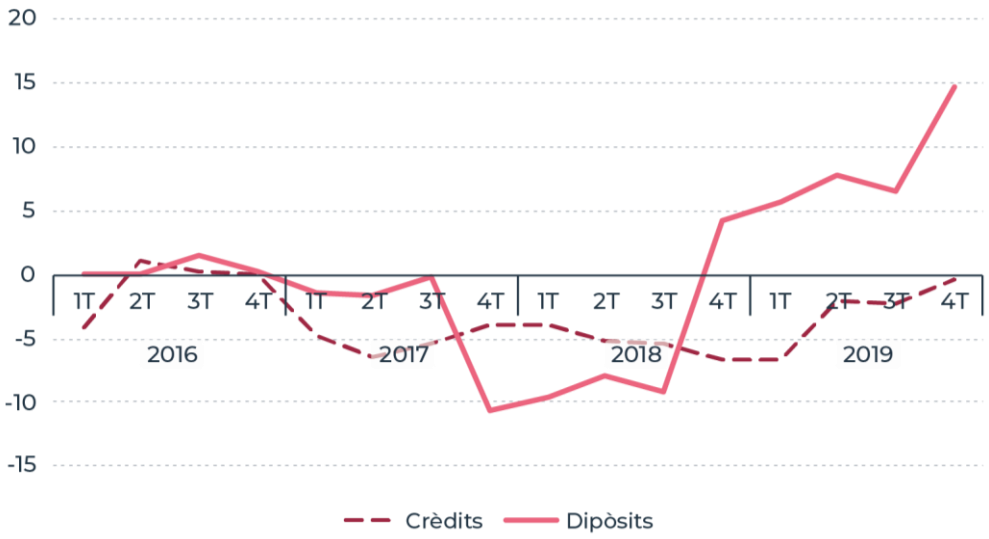

L'augment del crèdit hipotecari a l'àrea s'ha vist interromput per la COVID-19, i les hipòtesis més realistes són d'una gran disminució del crèdit, atesa la caiguda de l'activitat econòmica, i la diferència inferior d'import per crèdit concedit entre la zona i Catalunya

10 La variació de preus

Gràfic 6 **Variació de l'IPC. Índex general i variació anual (%)** **Base 2016**
Nota: Índex general a l'eix d'ordenades dret
Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

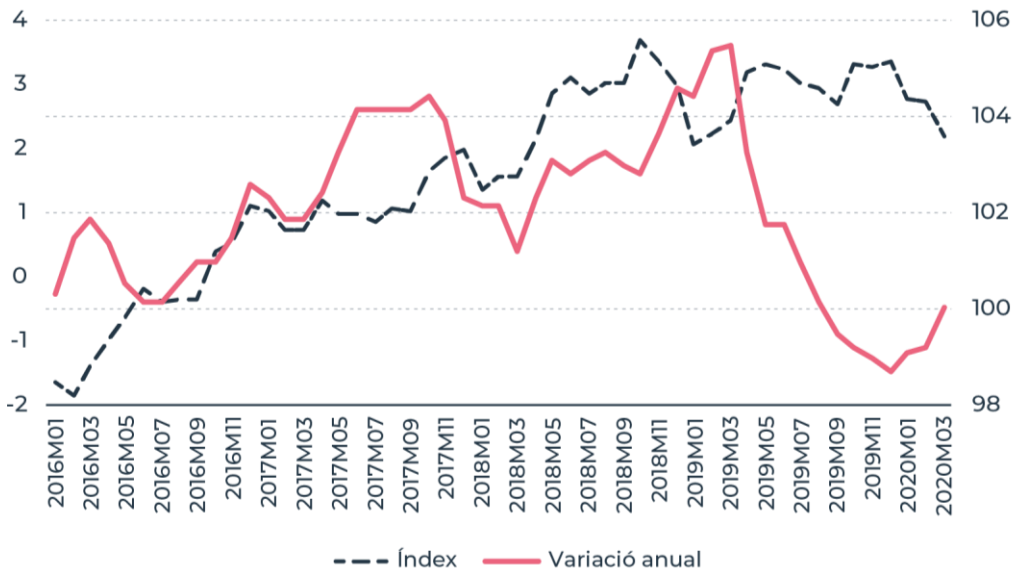

Variació IPC Tarragona (Base 100 = IPC 2016)

Tarragona	103,572 punts
Catalunya	104,192 punts
Espanya	103,679 punts

SITUACIÓ ACTUAL

En valors interanuals, l'IPC ha estat negatiu a la zona (-0,3%), mentre que als conjunts català i espanyol no hi ha hagut variació (0%)

Cauen els preus de l'habitatge (-6,0%), transports (-3,1%) i esbarjo i cultura (-0,2%), mentre que augmenten els preus de l'alimentació i les begudes no alcohòliques (+2,4%) i hostaleria (+1,9%)

Gràfic 7 **Distribució del valor de les exportacions i importacions segons el tipus de transport emprat (%)**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX

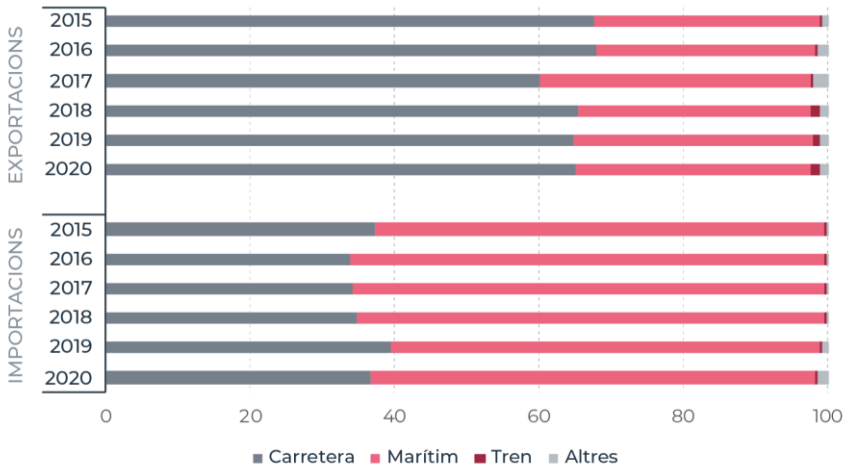

Més del 65% de les exportacions tarragonines es transporten per carretera, i prop del 35% per via marítima. En canvi, en les importacions el principal mitjà de transport és el marítim

Quadre 4 **Comparació de la dinàmica exportadora i importadora (%)**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX

Àmbit geogràfic	Exportació	Importació
Tarragona 2019	3,39	5,94
Tarragona Febrer 2020	-7,69	-3,91
Catalunya 2019	3,10	2,50
Catalunya Febrer 2020	2,50	-3,50
Espanya 2019	1,80	1,00
Espanya Febrer 2020	3,50	0,20
Pes Tarragona / Catalunya (%)	**Exportació**	**Importació**
2019	11,89	15,51
Febrer 2020	10,54	15,78

Al 2019, les exportacions van incrementar un 3,39%, i les importacions un 5,94%.
No obstant, des de la segona meitat de 2019 fins al darrer febrer, s'està produint un descens del comerç exterior, amb una caiguda interanual de les exportacions d'un -7,69%, i d'un -3,91% per les importacions

Resum en 5 punts de l'Informe de Conjuntura Econòmica

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Primer trimestre de 2020

1

Cauen un -4,08% interanual les afiliacions a la Seguretat Social, amb 51.528 treballadors/es (22,83%) acollits en ERTO

2

La contractació laboral es mantingué fins al febrer, però al març caigué un -4,57% per a la contractació indefinida i un -15,77% per a la temporal, provocant un augment del 6,18% de l'atur tarragoní interanual

3

Cau l'IPC un -0,3% al març en variació interanual. Els aliments és el grup de preus que augmenta més (2,4%)

4

El comerç exterior s'estancà abans de l'arribada de la COVID-19, i les perspectives pel 2020 no són millors

5

La zona més afectada per l'impacte econòmic del confinament és el Camp de Tarragona, on es concentren els majors centres productius, i sobretot, el sector turístic, especialment a Cambrils, Salou i Vila-seca

2020

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

1r Trimestre de 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

Amb el suport de Diputació Tarragona